

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

IKT. SZÁM: VII/11/4/2016

HAJLÉKTALANÜGYÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

EMLÉKEZTETŐ
2016. OKTÓBER 4. 13.00

Helyszín: IM 439/A tárgyaló

Időpont: 2016. október 4. 13.00

Tárgy: Hajléktalanügyért Felelős Tematikus Munkacsoport ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Nyitrai Imre szociálpolitikaért felelős helyettes államtitkár, az ülés elnöke köszöntötte a résztvevőket és ismertette a napirendet. A napirend elfogadása után – a 4. napirendet előre hozva – beszámolt a legutóbbi ülés óta elindult folyamatokról. Elmondta, hogy elfogadásra került a szakma széles nyilvánossága előtt másfél éven át készült ún. „Hajléktalanügyi Teendők”, azaz a HÜT. Megtörtént a kormányzati befogadása is ennek a csomagnak, ami a lehető legszélesebb konszenzuson alapul. Ezen teendőket rögzítő hosszú távú elképzelés mentén helyezkedik el – a 2016. október 5-én Kormány elé kerülő – szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) módosítása, amelyben már vannak olyan pontok, amelyek a szakmai elvárások alapján kerültek bele. Azaz ülés napirendjének bizonyos témái is megjelennek ebben a stratégiai anyagban, amelyet a hajléktalanügyben tevékenykedők dolgoztak ki.

Nyitrai Imre beszámolt arról, hogy elindulnak az EFOP és az RSZTOP operatív programok, az ide vágó hajléktalanügy fejlesztéséért felelős konstrukciók. Ilyenek a lakhatás, az átmeneti rehabilitációs intézmények átalakítása, külső férőhelyek kialakításának lehetőségével együtt. A Hajléktalanokért Közalapítvány – amennyiben sikeres lesz a közbeszerzési eljárásra benyújtott pályázata – a tél folyamán a leginkább rászoruló személyeket támogató operatív program keretei között étkeztetési programot is el tud indítani, melynek keretében több ezer hajléktalan személy juthat népkonyhai jellegű étkezéshez.

1. napirend: Az átmeneti ellátás átalakítása

Bódy Éva, az EMMI Szociális és Gyermekvédelmi Szolgáltatások Főosztályának vezetője ismertette a napirendet. Ismertetőjében elmondta, hogy a hajléktalanok átmeneti intézményén belül a hajléktalan átmeneti szállók átalakításával kapcsolatos javaslatot fogalmaztak meg a szociális törvény módosításában, amely ezen a héten kerül a Kormány elé, illetve jövő héten Parlament elé kerülhet. Az átalakítás arról szól, hogy a hajléktalan személyek számára nyújtott szolgáltatásban a fenntartók szétválaszthatják a lakhatást és a szociális szolgáltatást abból a szempontból, hogy azoknak a személyeknek, akiknek egy kis támogatással már csak

lakhatás típusú szolgáltatásra van szükségük, az intézmény keretein belül vagy az intézmény keretein kívül külső férőhellyel lakhatási szolgáltatást nyújthassanak. Ez a fenntartók számára nem kötelező érvényű, hanem mint eszközzel, élhetnek a lehetőséggel. Az átmeneti szállót használók között különböző szükségletekkel, igényekkel élnek, életük különböző időszakában veszik igénybe a szállót. A célcsoport a szállón nagyon heterogén. A HÜT nem csak ezzel az eszközzel fogalmazza meg az átmeneti szállók átalakítását, de ez az első lépés, ami a szociális törvényben megfogalmazódik, hogy 2017. január 1-től lakhatási szolgáltatást is lehet nyújtani nagyon kevés szociális munka mellett. A lakások – akár külső férőhelyként való – biztosításához az EFOP-2.2.3. átmeneti és rehabilitációs intézménykorszerűsítési pályázat ad lehetőséget a konvergencia régióban. Az adott intézményt igénybe vevővel megállapodás születik az átmeneti szálló használatáról, amelyben rögzítenek bizonyos feltételeket, szolgáltatási kereteket és térítési díjjal kapcsolatos tartalmakat. Ekkor, illetve később megállapodás módosítás során döntheti el az intézményvezető, hogy milyen intenzitású szolgáltatást kap az adott személy. A szakmai létszám attól függően alakul, hogy az intézményben hány magasabb intenzitású szociális munka nyújtásával támogatott személy, illetve hány lakhatási típusú szolgáltatással támogatott személy van. Még kialakítás alatt van a végrehajtási rendelet, amely a külső férőhely, illetve az intézményen belüli lakhatási szolgáltatás tartalmi kérdésköreit rögzíti. A tárgyi és személyi feltételekben egyeztetés történt a hajléktalan szervezetek munkatársaival, október második felében pedig társadalmi vitára kerülhet, novemberben megszülethet a rendelet. 2017. január 1-től ilyen típusú működési szolgáltatói nyilvántartási bejegyzéseket lehet majd tenni. Ez a nyilvántartás megjeleníti, hogy az adott intézményben hány férőhely van csak lakhatási szolgáltatásra, illetve, hogy ezek az épületen belül vagy az épületen kívül, lakásokban vannak-e, a szolgáltatói nyilvántartásban az épületen kívüli lakások címei is felvezetésre kerülnek. 2017. január 1-től a lakhatási szolgáltatás finanszírozása kevesebb normatív állami hozzájárulással jár, mint a teljes átmeneti szállás szolgáltatás. Ez a 2017. január 1-én hatályba lépő költségvetési törvényben olvasható a 2. és 8. mellékletben. Azok a pályázók, akik a konvergencia régióban az EFOP 2.2.3. korszerűsítési pályázatában férőhelybővítésre pályáznak és nyernek, a szolgáltatói nyilvántartásban módosítani fogják a férőhelyszámukat. Az épületen kívüli lakhatási szolgáltatást biztosító lakás lehet bérlemény (akár önkormányzattól, akár magánszemélytől) vagy lehet a fenntartónak saját tulajdonában, ettől függően a szolgáltatói nyilvántartásban határozatlan vagy határozott idejű a bejegyzése. Az EFOP 2.2.3. korszerűsítési pályázat és az „Elsőként Lakhatást!” Program egy időben kerül kiírásra. A hajléktalan szervezetek komplexen tudják áttekinteni, hogy – akár mindkettőben – milyen szükségletek mentén pályázzanak. Az „Elsőként Lakhatást!” programban akár önkormányzati lakásba tudják segíteni az adott személyeket, akár szállóról különböző speciális szolgáltatásokkal számukra lakhatást nyújtanak, esetleg külső férőhelyen helyezik el és csak utána segítik saját erőből létrehozott bérleményhez jutni. Tehát az „Elsőként Lakhatást!” és a külső férőhely létrehozása egy differenciált szolgáltatási háló létrehozását jelenítheti meg. Akik első lépésként elkezdik a lakhatási szolgáltatással bővíteni a szálló szolgáltatását és differenciálják a szakmai teamüknek a mennyiségi és minőségi változóit, azok utána tovább fognak tudni lépni a nagyobb szakápolás-intenzitást igénylő ellátottjaikkal, hiszen ők nem a szállón kell, hogy az életüket tovább éljék, hanem az adott speciális ápoló-gondozó otthonban vagy szakápolási központokban.

Nyitrai Imre megköszönte a téma bemutatását. Megjegyezte, hogy az utcai szociális munkától a támogatott albérletekig tartó lépcsőzetes eszközrendszernek egy újabb fontos eleme kerül bevezetésre.

Miletics Marcell, a Baptista Szeretetszolgálat képviselőjében megkérdezte, hogy a külső férőhelyeket milyen időtávban lehet igénybe venni.

Bódy Éva válaszában elmondta, hogy a szociális törvény az átmeneti szálló vonatkozásában jelenleg nem határoz meg időtartamot. Az átmeneti szálló hagyományos lakhatási és szociális munka halmazába tartozó eszköztár nem változik meg a szociális törvényben, aki lakhatást és szociális szolgáltatást is kap az átmeneti szállón, az továbbra is határozatlan ideig maradhat. Viszont aki csak lakhatási típusú szolgáltatást vesz igénybe, összesen három évig tartózkodhat a lakhatási szolgáltatást biztosító intézményben. A gyermekvédelmi törvény módosítása szintén három évig ad lehetőséget a családok átmeneti otthonának igénybe vételére.

Miletics Marcell elmondta, hogy a meglévő kutatásaik tapasztalata szerint a megfizethető lakások hiánya mutatkozik. Emberi jogi megközelítésből igen lényeges kérdés, hogy hogyan lesznek ezek a lakások megfizethetőek a célcsoport számára? Az üres lakások koncepciójára van elképzelés a HÜT-ben, a SZOL-ban, de a megfizethetőségre van-e kormányzati elképzelés?

Nyitrai Imre a kérdésre reagálva elmondta, hogy a Szociális Lakásügynökségek (SZOL) programja is a megfizethetőségről is szól. Ez a lakás piac bemozgatásának lehetőségét felkínáló program. A kockázatközösség kialakításával, a garanciaelemek beépülésével lehet befolyásolni albérleti, bérleti árakat, kivéve a legvárosiasabb környezeteket. Az ország területének 80 %-ában ez működik. Ott ahol teljesen irracionális árképzéssel alakulnak ki a bérleti árak, mint Budapesten, illetve Budapest egyes részein, ott nem képes befolyásolni. Ott akkora kockázat közösség kell, hogy több száz vagy több ezres nagyságrendű lakással kellene rendelkeznie. Olyan helyen működik ez jól, ahol egy erős civil szervezet vagy egyházi szervezet belép. Például Veszprémben, ahol a város a teljes lakáspolitikáját rábízta a Máltai Szeretetszolgálatra. Ők ki tudják alakítani ezt a típusú lépcsőzetességet, a megfizethető, alacsonyabb komfortfokozattól, a nagyobb, illetve komfortosabb lakásokig, egy szociális munkát sem nélkülöző program keretei között. **Nyitrai Imre** ajánlja az érdeklődők figyelmébe a veszprémi rendszer tanulmányozását. Nagyon jó a helyi politikának is, mert egy szükséglet vizsgálat, egy szociális diagnózis felállításával támogatják a rászorulókat, bizonyos feltételekkel; költségeket kell vállalni, az elemi együttlét szabályait betartani. Az ilyen típusú programokat helyben kell megvalósítani. A kormányzat a lakáspolitikában tudna hozzátenni, de a lakáspolitikai gazdasági kérdésként az Nemzetgazdasági Minisztérium felügyelete, irányítása alatt áll. Látható, hogy beindította a kormányzat a lakásépítést, a CSOK nagyon sok család lakhatásának megalapozását, illetve továbblépését szolgálja. De van egy-két alrendszer, amelyben az EMMI érintettebb lenne, azonban nem tartozik a kérdés az illetékességi körébe. Az EMMI ezért próbálja a szociális lakhatási kérdést az EFOP konstrukciókkal megoldani, az önkormányzatok figyelmébe ajánlva ezt a lehetőséget, mintát mutatva nekik. Jó példa erre, amikor a Baptista Szeretetszolgálat Józsefvárossal partnerségben lakást kap. Egészen más elvek alapján lehet azokba a lakásokba bekerülni, mint az önkormányzat egyéb szociális lakáspályázatain. A szakmai elvek érvényesítése ilyen kicsiben tud megvalósulni. **Nyitrai Imre** reményét fejezte ki, hogy az önkormányzatok egy nagyobb része mondja majd, hogy neki dolga van a lakhatási kérdések ilyen típusú megoldásában, és nemcsak egy-egy példa lesz, mint Józsefváros, Szombathely, Veszprém, hanem tömegével lehet majd ilyen megoldásokat látni. Az EFOP-os konstrukció egy jó lehetőséget kínál.

Bódy Éva kiegészítette a témát azzal, hogy a lakhatási szolgáltatás, mint szociális szolgáltatás nem kell, hogy választ adjon a lakás piac különböző kérdéseire. Az nagyon rossz lépés. Történt már pár helyettesítő lépés, akár a hajléktalan ellátásban, de más célcsoport számára

nyújtott szociális szolgáltatásban is, ami átvállalt más közszolgáltatóktól részfeladatot azért, mert muszáj volt ott helyben megoldani a kérdést. Ezért nevesítették a három évet. De azzal, hogy a külső férőhely lakhatási szolgáltatás, később a szakápolási központ, illetve a HÜT céljainak jogszabályi szinten való bevezetése, főként az átmeneti szállón, heterogén célcsoportnak a tisztábban láttatását fogja eredményezni a többi szolgáltató felé, akár az önkormányzatok felelősségvállalása felé, akár egyéb új gondolkodás elindítása felé. A hajléktalan gyűjtőfogalom mögött sok egyéb probléma megjelenik. A külső férőhely lakhatási szolgáltatás lehetősége a szociális törvényben csak az első lépés. Ha tudnak vele élni, meg kell nézni, hogy mit tisztít le és mit feszít meg a folyamatokban. A felmerülő kérdésekre más tárcákkal együtt válaszolva lehet majd továbblépni. Egyszerre több ajtó nyitásával a folyamatokat nem lehet olyan jól pozícionálni.

2. napirend: Tájékoztatás az országos hajléktalan közfoglalkoztatási mintaprogramról

Réthy Pál, a Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási Stratégiai és Koordinációs Főosztályának vezetője felvezette a napirendet. Elmondta, hogy a 17 éve indult programjaikban szívesen látják partnerként a civil szervezeteket. A tevékenységeik szervesen illeszkednek az első napirendben bemutatott portfólióba. A mintaprogram előzménye a 2013-ban két ütemben Budapesten megvalósuló „Utcáról a munka világába” program. Ennek a programnak az alapjait és a szakmai módszertani hátterét országosan kiterjesztve, más tevékenységekkel kiszélesítve, magasabb finanszírozással szeretnék megvalósítani, amihez új partnereket keresnek. A 2015. május 1-től 2016. február 29-ig tartó programszakaszban a fővárosban és 13 megyében 23 közfoglalkoztatóval dolgoztak együtt. Nagyon sok értékteremtő tevékenység megjelent ezekben a programokban, így a palántanevelés, dísznövény- és konyhakerti kertészkedés, brikettálás, komposztálás, szappangyártás, zöldség- és gyümölcstermesztés. A programban 819 fő vett részt. A lemorzsolódás jelentős volt, azonban vizsgálva a közfoglalkoztatásból kilépően a 180. napi elhelyezkedést, a hajléktalanok sokkal magasabb arányban helyezkednek el, mint az egyéb közfoglalkoztatási célcsoportok. Az egyéb közfoglalkoztatási célcsoportok elsődleges piaci elhelyezkedése 12,3%, ez az adat évek óta standard. A hajléktalanok esetében 15,1%, tehát magasabb, mint az átlag. Ez még fokozható, ha mellérendelhetőek lennének olyan szolgáltatások, amelyekhez jogszabály biztosít kereteket és más minisztériumokkal való együttműködést. Ebben a programszakaszban ma 781 fő van, 1,4 mrd Ft-os finanszírozás kapcsolódik hozzá.

Réthy Pál kiemelte a Baptista Szeretetszolgálat programját, amelyben egészen újszerű tevékenységek jelentek meg, amelyek volumenét tekintve is jóval nagyobbak. Két helyszínen működnek együtt. A Maglódi úton komplex szolgáltató centrum létrehozásán dolgoznak, ami a rászorulóknak mosási, mosdási, fürdési lehetőséget biztosító helyiség kialakítását jelenti. Kiskőrösön egy jellemzően mezőgazdasági tevékenységet végző lakhatással kombinált közfoglalkoztatási programot működtetnek, ahol fóliás és szabadföldi növénytermesztés, gombatermesztés folyik. A képződő termékmennyiség már hűtőkapacitást is igényel, ezért a program finanszírozását ki kellett egészíteni, mert a termelési volumen ezt indokolta. A Belügyminisztériumnak vannak parallel tevékenységei, mert más közfoglalkoztatási programokban is képződnek olyan termékek, amelyek hűtőkapacitások, csomagolási kapacitások finanszírozását célozzák. Kiskőrösön fél év alatt elérték azt a kapacitást, hogy indokoltá vált ez a finanszírozás. A kiskőrösi program egy kis komplex rendszerré kezd alakulni, bekerültek olyan tevékenységek, amelyeket eddig máshol végeztek, most már 500 fős konyhát üzemeltetnek a telephelyen. Ez a program sem működne a helyi kerületi vezetés nélkül, a telephely az ő használatukban van, ők gondozzák ezeknek a személyeknek a bevonásával. Ezen a telephelyen van egy olyan épületrész, amelyet partnerként az önkormányzat rendelkezésükre bocsátott. Elindult a tervezése egy 12 fő számára nyújtandó

támogatott lakhatási programnak közfoglalkoztatási támogatással. A Szeretetszolgálat elindította az építési engedélyezését az épületnek, amelyben van 5 db két személyes lakószoba és 2 db egy személyes lakószoba, a hozzá tartozó szociális- és illemhelyekkel, konyhával és egy nappali, közösségi térrel. Ennek a tervezett költsége várhatóan 30-40 millió Ft körül lesz. Szakipari munkára is szükség lesz, amely közfoglalkoztatásban nem megoldható. **Réthy Pál** elmondta, hogy egyre szélesebb körben vannak partnereik a programban, szeretné, ha a partnerszervezetek száma 2017-ben elérné az 1000 fős létszámot. A Belügyminisztérium szándéka ezeket a programokat továbbra is támogatni és számít a partnerek részvételére. Kérte a Szeretetszolgálat képviselőit, hogy az engedélyek megszerzése után üljenek le tárgyalni a források mielőbbi biztosítása és a munka elkezdése érdekében.

Réthy Pál beszámolt arról, hogy elindult egy speciális közfoglalkoztatási program mentális-, szociális- és egészségproblémákkal küzdő személyek részére, akik nehezen bevonhatóak közfoglalkoztatásba. 300 fő részvételével indult a program 4 megye 12 helyszínén. Olyan speciális szolgáltatásokat biztosítanak, amelyek ezen hátrányos helyzetű célcsoportoknak egyrészt a munka világába történő becsatornázását, illetve a közfoglalkoztatásban való értékteremtő foglalkoztatását lehetővé teszi, másrészt a közfoglalkoztatási oldalról olyan finanszírozási lehetőség körvonalazódik, amely meleg étkeztetést és más típusú szolgáltatásokat is biztosít. A jövő esztendőben ebben is lehet gondolkodni. A jogszabályi módosításokat a BM meg fogja tenni, hiszen az elsődleges cél definiálja ezt.

Réthy Pál a felvezetője végén megköszönte a partnerek munkáját, elmondta, hogy bízik benne, hogy a jövőben is folytatni tudják az együttműködést.

Nyitrai Imre megköszönte az ismertetést és az innovatív, újszerű programok bemutatását.

Miletics Marcell a Baptista Szeretetszolgálat oldaláról kiegészítette az ismertetőt azzal a gondolattal, hogy ezekben a programokban rászorulóknak segítenek rászorulókon. Hajléktalan emberek szolgálják ki az 500 adag étel naponta. Szeptember 29-én beindult a fodrászat, a fürdő, a mosási lehetőség, a ruhacsere, a vasalás. A favágás és a többi alapfunkció is működik. A hajléktalan szállókon lakó embereknek tudnak egy olyan perspektívát kínálni, ami nem csak egy lakhatási funkció, hanem közfoglalkoztatásban egy munkalehetőség. Azt látni, hogy a gerinc kiegyenesedik, a ráncok kisimulnak, és az emberek teszik a dolgukat. Azt mondta egy hajléktalan hölgy, aki osztja az ételt, hogy „Én sokkal jobb helyzetben vagyok, mint ő, aki ide jön.” Ez azért is mintaértékű projekt, mert valóban a helyi igényekre épül. Egy kerületi szociális rendszerben hiánypótló tevékenység ez. Másfél évvel ezelőtt kezdődött ez az étkeztetési program egy iskola udvarán sátorban. Ott mérték fel azt a néhány száz embert, hogy mire lenne szükségük. 90 % fölött volt a mosás, fürdés, hajvágás, ruhacsere. Ezért ezt kezdték el csinálni. Helyi rászoruló emberek rászorulóknak történő gyakorlatias segítsége történik. Ez egy jó projekt. Kiskörösön pedig már a hajléktalanság véget ér, mert ott lakhatást tudnak biztosítani az embereknek.

3. napirend: Kilakoltatással kapcsolatos kérdések

Makai Istvánné, a Roma Nővédelmi Közhasznú Szervezet elnöke, a napirend kezdeményezője elmondta, hogy fontos üzenettel érkezett a munkacsoportülésre. Véleménye szerint ez egy nehéz feladat a számukra, mert az érveiket nem tudják másokkal szemben érvényesíteni. Kritikaként fogalmazzák meg velük szemben, hogy miért csak a romák érdekeit védik. Sokan megkeresik a szervezetet a kilakoltatással kapcsolatban. A kérdéssel nem tudnak mit kezdeni, ezért kérik, hogy javaslatokkal, tanácsokkal segítse a Munkacsoport a szervezetet. Vannak-e olyan elképzelések, amelyek elősegítenék a hátrányos helyzetű romákat? Mi lesz a romák lakhatási kérdésével? Elmondta, hogy a romákra nem jellemző a

hajléktalanság, mert a hozzátartozóikat nem engedik az utcára kerülni. Más munkacsoportokban is kezdeményezte a kérdés felvetését, de nem kaptak segítséget. A romák kimaradnak a CSOK-ból, a NOK-ból, mert nincs munkalehetőség. Kezdeményezte egy olyan munkacsoport létrehozását, amelynek több roma képviselő lenne a tagja, de nem kaptak rá választ. Javasolta, hogy több roma képviselővel beszéljék át ezt a kérdést.

Nyitrai Imre megköszönte a felvetést, és elmondta, hogy a folyamatos párbeszéd híveként ahány lehetőséget, ahány fórumot csak lehet, megteremt a különböző partnerek véleményének, javaslatainak, ötleteinek a becsatornázására. De véleménye szerint az Igazságügyi Minisztériumban az Emberi Jogi Munkacsoport Hajléktalanügyekért Felelős Tematikus Munkacsoportja tematikájába nem tartoznak sem a lakhatási költségek, sem a devizahitelek miatti kilakoltatási kérdések. Azok az emberi jogi kérdések, amelyek ezek alapján felvetődnek nem fogalmazódtak meg egészen pontosan. De mivel a felvezetésben megfogalmazódott, hogy ez romaügy, illetve felzárkózási ügy, ezért felkérte **Sztojka Attila** urat, az EMMI Felzárkózási Fejlesztések Főosztályának vezetőjét, hogy adjanak egy kis segítséget, hogy hogyan is lehetne ezt a kérdést úgy felvetni, hogy hasznos válaszokat lehessen rá adni.

Sztojka Attila főosztályvezető úr válaszában elmondta, hogy felzárkózási területen alapvetően két kapcsolódási pontot látható. Az egyik a roma nők szerepével kapcsolatos kérdések, amelyeket a programok mentén gondolkodva lehet beazonosítani és megjeleníteni. A felzárkózási folyamatokat projekt szintjén nézve, a roma nők társadalmi szerepvállalásában az elkövetkezendő időszakban lesznek olyan pályázatok, amelyben számítanak a roma nők közösségépítő, közösségfejlesztő szerepére. Ez a komplex telepprogramhoz is szorosan kapcsolódni fog. A másik kapcsolódási pont a lakhatás témaköre. Az elmúlt időszakban megjelent a komplex telepprogram nem kevés forrással, amelyre települési önkormányzatok nyújthatnak be pályázatot. Ez a pályázat többrétű, részleteiről tájékoztató anyagot tudnak küldeni és egyúttal kéri a szervezetek partnerségét és segítségét abban, hogy az önkormányzatok részére hirdessék, ismertessék a pályázati feltételeket. A CSOK-kal kapcsolatban elmondta, hogy a családtámogatási finanszírozás nem elsősorban azt a célt kell, hogy szolgálja, hogy bizonyos szociális szempontokat vegyen figyelembe, hanem azt, hogy a fenntarthatóságot is figyelembe vegye. Semmiképpen sem célszerű olyan helyzeteket teremteni, amellyel a családra plusz terhet róhatunk, olyan kiadási dömpinget teremthetünk, amelynek nem tud megfelelni. Ezért vannak bizonyos feltételek rögzítve, amelyeknek meg kell felelni, ahhoz, hogy igénybe tudják venni. **Sztojka Attila** elmondta, hogy a programjaikkal igyekeznek olyan feltételeket teremteni és támogatásokat nyújtani, amivel a fenntarthatóság kérdéskörében hatékony fejlődést tapasztalhatnak az egyének életében. Nem találkozott olyan kezdeményezéssel, ami munkacsoportok összehívását jelentené, de erre nyitottak és szívesen részt vennének benne. Bár az elmondottak alapján úgy értelmezte, hogy elsősorban a roma közösségen belül szervezné meg ezt a munkacsoportot. Vagy kormányzati szervekkel együtt értette?

Makai Istvánné jelezte, hogy a kormányzati szervekkel együtt szeretné megtárgyalni.

Sztojka Attila kérte, hogy írásban kezdeményezze, hogy megvizsgálhassák ennek a lehetőségét. Megjegyezte, hogy elég sok egyeztetői fórum áll rendelkezésre, meg kell vizsgálni azt is, hogy kell-e még újabb testületet létrehozni. A Roma Koordinációs Tanácsnak van ilyen funkciója is. A társadalmi egyeztetést a Roma Koordinációs Tanácson keresztül látják el, melynek civil szervezetek, nemzetiségi önkormányzatok, egyházi szervezetek, kormányzati szereplők a tagjai, akik elég magas szinten képviseltetik magukat.

Tibori Tímea, a Roma Nővédelmi Szervezet képviselője megköszönte a lehetőséget és elmondta, hogy a szervezet kommunikációja nem elég erős. A szervezeten belül marad az a fajta érdekérvényesítés, amit a nőszervezet országos szinten már meg tud jeleníteni az elmúlt időszakban. A munkájuk most arra irányul, hogy ezt a kommunikációs stratégiát és taktikát megváltoztassák. Világosan és klasszikusan megfogalmazzák azokat az igényeket, amelyek túlmutatnak a romaság problémáin, de mégis markánsan megjelenítik azokat a speciális igényeket, amelyeket esetleg más fórumokon érdemes megbeszélni. Ehhez felhasználnak minden szükséges kutatási eredményt. Ebben támogatja a szervezet munkáját. Át fogják tekinteni azokat a lehetőségeket, amelyekben a roma nők bekapcsolhatók. Például közmunkások által előállított termékek idényszerű forgalmazása. A mai ülésen több ötletet kaptak. A későbbiekben felvonná a kapcsolatot **Réthy Pál** úrral, annak érdekében, hogy összekapcsolódhassanak a működő programok és a személyek.

Nyitrai Imre megköszönte a hozzászólást. A szervezet működésének és kommunikációjának megújításához javasolta a meglévő jógyakorlatok feltérképezését. Kiemelte a munkaerőhiányt, ami a szociális ágazatot is utolérte. Nem tudnak szolgáltatásokat nyújtani az országban, mert hivatalosan közel 4000 tartósan betöltetlen álláshely van az országban. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy például egy 100 fős intézetben csak 60 vagy 70 főt tudnak ellátni, mert annyira van személyzet. Nem láthatnak el több embert, mert a munkaerő hiánya nem veszélyeztetheti a szolgáltatást. Egy drámai krízishelyzet küszöbén vagyunk. Emellett megvalósult egy program, a „Nő az esély” projekt, amelyben roma lányok és asszonyok ápoló-gondozó szakképzésben részesültek. A program megtartó ereje 80% fölött van. A programnak akkora a sikere, hogy a következő Nő az esély programban a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság ab ovo részt vesz. Számos ilyen programra lenne még szükség. Az NGM munkaerőpiaci területén is, a GINOP programokban is próbálják érvényesíteni, hogy van egy óriási munkaerő potenciál, az eszközt kell megteremteni ahhoz, hogy ezt a potenciált be lehessen a munka világába hozni. Érdekes ezeket a programokat megnézni, felmérni, hogy hol lehetne ezekbe csatlakozni. A közfoglalkoztatottak száma 300.000 fő fölött van. Az országban nagyon sok jó példa van. Örömmel fogadnak minden új partnert.

Makai Istvánné Sztojka Attila főosztályvezető úrnak megköszönte a válaszát, és kérte, hogy szervezzenek meg egy tanácskozást. Elmondta, hogy 15 éve kapják a pályázati lehetőségeket, de nem tudnak vele élni. Vidéken sok roma asszony gyermeke intézetbe került a kilakoltatások miatt. Nagyon súlyosnak ítéli meg a helyzetet.

Sztojka Attila válaszában elmondta, hogy a kormányzat igyekszik esélyeket adni, megteremti annak a platformját, rendszerét, ami a társadalmi kihívásokra reagálást adhat. A végrehajtás terén számítanak különböző partnerek szerepvállalására is. Ha szükséges, a végrehajtásban is szívesen adnak szakmai támogatást, bár a szerepük – ebből a szempontból – korlátozott. A komplex telepprogram egy több száz település részére rendelkezésre álló konkrétum. A civil szervezetek szerepvállalása kapcsán szintén vannak konkrétumok. A lakhatás témakörében szintén. Szívesen áll rendelkezésre, ha konkrétan megfogalmazzák, hogy mit szeretnének pontosan, hogyan és milyen formában. Ennek függvényében van lehetőség az előrelépésre. Bizonyos területeken nagyon komoly előrelépések történtek. Ahogy **Nyitrai Imre** helyettes államtitkár úr is mondta, például a foglalkoztatás területén is. De még egyéb területeken is. Ezek mentén szívesen állnak rendelkezésre.

4. napirend: Egyebek

A résztvevőknek nem volt javaslata az egyebek keretében, ezért **Nyitrai Imre** megköszönte a részvételt, reményét fejezte ki, hogy a következő ülés hasonlóan konstruktív lesz és egyéb hozzászólás hiányában lezárta az ülést.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra titkársági referens

Látta: Szabó-Princz Viktória titkárságvezető

Jóváhagyta: Nyitrai Imre szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkár